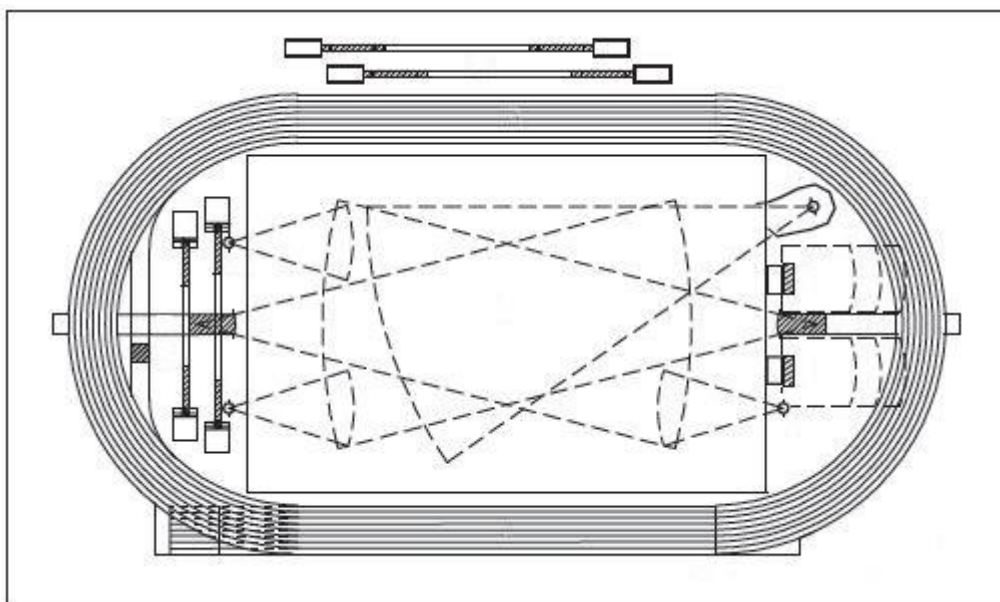

Supplement op “World Athletics Track and Field Facilities Manual 2019”

Uitgave 2021

Atletiekunie

Adres

Papendallaan 7
6816 VD Arnhem

Postadres

Postbus 60100
6800 JC Arnhem

Telefoon

026 483 48 00

Internet

<http://www.atletiekunie.nl>

E-mail

accommodatiezaken@atletiekunie.nl

Inhoud

Inleiding	3
Atletiekunie richtlijnen keuren, periodieke inspecties	4
Nieuwbouw en renovatie	4
Periodieke (wedstrijd)inspecties	5
Indooraccommodaties	6
"Tijdelijke" atletiekvoorzieningen	6
Niet kunststof (buiten) accommodaties ("D-accommodaties")	6
Dispensaties	6
Standaard lay-out atletiekaccommodatie	7
Type kunststof toplaag atletiek accommodaties	7
Kunststof met coating:	8
Sandwich:	8
Volkunststof:	8
Atletiekunie normen op World Athletics Track and Field Facilities Manual edition 2019	10
Veiligheid	10
Belijning	10
Sprintbaan	10
Steeplechase	10
Inbouwframes horizontale springonderdelen	10
Verspringen / hinkstapspringen	11
Hoogspringen	11
Polsstokhoogspringen	11
Discuswerpen/kogelslingeren/kogelstoten	12
Discuswerpen/kogelslingeren	12
Discuswerpen	12
Kogelslingeren	12
Speerwerpen	12
Kogelstoten	13
Specificatie (dikte) toplaag	13
Verlichting rondbaan	14
Atletiekunie adviezen op World Athletics Track and Field Facilities Manual edition 2019	15
Kabelgoten	15
Veiligheid	15
Belijning	15
Lay-out	16
Verspringen	16
Hoogspringen	16
Discuswerpen/kogelslingeren/kogelstoten	16
Speerwerpen	16
Bijgebouwen	17
Richtlijnen per ruimte.....	18
Facilitaire voorzieningen.....	22
Overzicht toeleveranciers (atletiek)materialen (inrichting en klein materiaal)	24
Documentatie	25

Inleiding

Sinds 2008 fungeert de "IAAF Track and Field Facilities Manual" als leidraad bij de aanleg en renovatie van atletiekbanen. Het "Handboek Accommodatiezaken" is daarmee komen te vervallen. In niet alle gevallen loopt de Atletiekunie in de pas met World Athletics. Aanvullende afwijkingen, adviezen en Atletiekunie normen, alsmede aanvullende "gedoogperiodes" zijn verzameld in dit supplement.

Per 2020 is de naam van de IAAF gewijzigd in "World Athletics" (WA).

Per 1 november 2019 is voor de hoofdstukken 1 t/m 3 een nieuwe versie (2019 edition) verschenen. De hoofdstukken 4 t/m 8 worden in 2021 van een update voorzien.

Daarnaast brengt dit supplement zoveel mogelijk relevante zaken samen die bij de aanleg of renovatie van atletiekbanen aan de orde komen.

Waar van toepassing wordt zoveel mogelijk het artikelnummer uit het "Manual" van de IAAF/WA en het artikelnummer van het Wedstrijdreglement (WR) van de Atletiekunie vermeld.

| Aanpassingen ten opzichte van de "Uitgave 2020" zijn gemarkeerd.

Eventueel toelichtende tekst is in groen afgedrukt. Deze tekst is uitsluitend bedoeld als toelichting op het bijbehorende artikel.

Artikel 140 WR

Onder "atletiekvoorziening" wordt verstaan dat deel van de accommodatie dat voor het uitvoeren van een atletiekonderdeel nodig is.

Atletiekunie richtlijnen keuren, periodieke inspecties

Een atletiekaccommodatie en de daarop aanwezige atletiekvoorzieningen zijn onderhevig aan strikte kwaliteitseisen, sporttechnische en materiaal technische eigenschappen. De regels en richtlijnen zijn opgenomen in een aantal publicaties:

- World Athletics Track and Field Facilities Manual 2019 edition (chapter 1 – 3)
- IAAF Track and Field Facilities Manual 2008 edition (chapter 4 – 8);
- Supplement op "World Athletics Track and Field Facilities Manual 2021";
- Atletiekunie Wedstrijdreglement 2020-2021;
- Belijning atletiekbanen 2021;
- Sporttechnische NOC*NSF normen (oa NOCNSF-KNAU2-15);
- Procedurehandboek Sportaccommodaties (NOC*NSF)

(Verwijzing naar de diverse documenten achter in deze publicatie.)

Ten aanzien van nieuwbouw/renovatie gelden andere uitgangspunten dan bij periodieke (wedstrijd) inspecties.

NB: Gezien de datering van het "IAAF/World Athletics Track and Field Facilities Manual" zijn eventuele wijzigingen/afwijkingen in het "Wedstrijdreglement" en het "Supplement" leidend t.o.v. het "Manual".

Voor de meest recente versies van alle publicaties wordt verwezen naar het hoofdstuk "Documentatie".

Nieuwbouw en renovatie

Atletiekvoorzieningen die nieuw worden aangelegd of worden gerenoveerd dienen zonder uitzondering te voldoen aan de in genoemde naslagwerken opgenomen regels en richtlijnen. De Atletiekunie kent in geval van nieuwbouw of renovatie geen dispensatieregeling.

Bij nieuwbouw en bij renovatie van kunststof toplagen voeren de keuringsinstituten een keuring uit van de sporttechnische eigenschappen. Vervolgens voert de Atletiekunie een inspectie uit van de wedstrijdgeschiktheid en de veiligheid.

Enkel door NOC*NSF geaccrediteerde [keuringsinstituten](#) zijn bevoegd de sporttechnische (deel)keuringen uit te voeren. De Atletiekunie interpreteert in alle gevallen de meetresultaten en geeft het definitieve oordeel (goed- dan wel afkeuring).

- **Renovatie van de accommodatie:**

Een vernieuwing van de accommodatie waarbij:

- de kunststof toplagen (rondbaan en aanlopen) zodanig worden vernieuwd dat de sporttechnische eigenschappen gewijzigd worden;
- een groot deel van de atletiekvoorzieningen wordt gerenoveerd;
- de twee bovenstaande punten eventueel gecombineerd worden met een wijziging van de layout van het terrein binnen de rondbaan.

- **Renovatie van kunststof toplagen:**

Een vernieuwing van de kunststof toplagen (rondbaan en aanlopen) waarbij de sporttechnische eigenschappen gewijzigd worden.

Hercoating van de toplaag wordt niet beschouwd als renovatie.

- **Renovatie van een atletiekvoorziening:**

Een nieuwe aanleg van de infrastructurele elementen en/of vernieuwing van inrichtingsmaterialen (eventueel zonder dat de aanlopen die bij de atletiekvoorziening horen worden gerenoveerd)

- **Sporttechnische eigenschappen**

De voor sportgebruik relevante technische eigenschappen van de kunststof toplaag, zoals vlakheid, dikte, demping, stroefheid.

Keuring en inspectie na nieuwbouw, renovatie en (her)belijning:

- Na nieuwbouw, na volledige renovatie van de accommodatie en na renovatie van de kunststof toplagen vinden een sporttechnische keuring én een reglement- en belijningsinspectie van wedstrijdgeschiktheid en veiligheid plaats.
- Na hercoating en/of toplaag renovatie vindt een inspectie van de belijning plaats (eventueel gecombineerd met een reguliere periodieke inspectie).
- Na nieuwbouw en na een renovatie van de kunststof toplagen waarbij ook de binnenrand/goot van de rondbaan opnieuw wordt aangelegd, vindt een lengtemeting plaats.
- Na renovatie van een atletiekvoorziening kan eventueel op verzoek een tussentijdse periodieke inspectie plaatsvinden.
- Na nieuwbouw, renovatie van de accommodatie, renovatie van de kunststofvlakken en renovatie van een atletiekvoorziening dienen de betreffende atletiekvoorzieningen volledig te voldoen aan de geldende normen. (eventueel met uitzondering van in dit supplement expliciet genoemde uitzonderingen).
- Na het aanbrengen van een nieuwe belijning als gevolg van vervagende lijnen dient de nieuw aangebrachte belijning volledig te voldoen aan de laatste versie van het belijningsplan.

Periodieke (wedstrijd)inspecties

Bestaande atletiekaccommodaties dienen periodiek een kwaliteitscontrole te ondergaan. Bij deze inspectie wordt getoetst of de accommodatie en de daarop aanwezige atletiekvoorzieningen wedstrijdgeschikt zijn en visueel voldoen aan de in genoemde naslagwerken opgenomen regels en richtlijnen. Belangrijk onderdeel van deze wedstrijdinspectie vormt de veiligheid van de atletiekvoorzieningen.

De periodieke inspecties worden uitgevoerd door de Atletiekunie en vindt plaats eens in de drie jaar (Artikel 160, lid 8 van het wedstrijdreglement van de Atletiekunie).

De Atletiekunie interpreteert in alle gevallen de inspectieresultaten en geeft het definitieve oordeel (goed- dan wel afkeuring).

Procedure voor- en eindinspectie:

- 1) Twaalf maanden voor het einde van de lopende inspectieperiode wordt contact opgenomen met de eigenaar van de atletiekaccommodatie. Na ontvangst van een opdracht tot inspecteren wordt een voorinspectie uitgevoerd.
- 2) Na de voorinspectie wordt een inspectierapport uitgebracht waarin staat welke atletiekvoorzieningen wel of niet wedstrijdgeschikt zijn en/of wel of niet veilig zijn. De opdrachtgever ontvangt het inspectierapport. De samenvatting van het rapport wordt niet op de website van de Atletiekunie vermeld. Als er gevaarlijke situaties zijn aangetroffen tijdens de voorinspectie, dan wordt bij de eigenaar aangedrongen op directe maatregelen.
- 3) Vervolgens kan de opdrachtgever samen met de gebruiker van de atletiekaccommodatie een plan maken om de geconstateerde afwijkingen aan de accommodatie te verhelpen.
- 4) Hierna zal er bij de Atletiekunie een eindinspectie aangevraagd moeten worden. Van belang is dat deze eindinspectie wordt aangevraagd en afgerond voorafgaand aan de verloopdatum van het laatste rapport (zie kop 'Periode rapportage (loopt af op) voor de juiste datum).
- 5) De eindinspectie houdt in:
 - a. dat de voorzieningen die tijdens de voorinspectie als niet wedstrijdgeschikt en/of niet veilig waren beoordeeld, op de betreffende aspecten opnieuw worden geïnspecteerd;
 - b. dat voorzieningen die na de voorinspectie veranderd of gerenoveerd zijn, opnieuw worden geïnspecteerd;
 - c. dat alle voorzieningen nogmaals op veiligheid worden geïnspecteerd.

De resultaten hiervan worden verwerkt in een eindinspectierapport.
- 6) Een samenvatting van dit eindinspectierapport wordt gepubliceerd op de website van de Atletiekunie. Deze is maatgevend voor het toekennen en organiseren van wedstrijden en erkenning van records.
- 7) Indien een voorinspectierapport is uitgebracht maar bij afloop van inspectieperiode geen eindinspectierapport is aangevraagd, wordt een samenvatting van het voorinspectierapport gepubliceerd op de [website](#) van de Atletiekunie. Als bij einde van de inspectieperiode geen inspectie is aangevraagd, wordt op de website vermeld dat de inspectietermijn is verlopen. Indien pas na afloop van de inspectieperiode een inspectie wordt aangevraagd, wordt de

samenvatting direct gepubliceerd. Wanneer op een later moment alsnog een eindinspectie wordt aangevraagd, wordt na afronding van de eindinspectie alsnog de samenvatting van het eindinspectierapport gepubliceerd. In alle gevallen blijft de oorspronkelijke cyclus van 3 jaar in stand en leidt latere publicatie niet tot een verlenging van de inspectieperiode.

Het tijdig aanvragen en uitvoeren van een inspectie is van belang zodat de voor- en de eindinspectie vóór het einde van de lopende inspectieperiode kunnen worden afgerond, waarna de resultaten gedurende de gehele volgende inspectieperiode van drie jaar geldig blijven.

Indooraccommodaties

Indien de primaire bestemming van een indoorfaciliteit atletiek is, valt de accommodatie onder hetzelfde inspectieprotocol als reguliere atletiekbanen. Voor alle overige (sport)hallen niet. Indien een record wordt verwacht kan wel een inspectie worden aangevraagd. Enkel prestaties die zijn gevestigd op geïnspecteerde en goedgekeurde atletiekvoorzieningen kunnen in aanmerking komen voor recorderkenning. Bij inspectie van een indoor-accommodaties gelden de separaat opgestelde "[Inspectie-criteria indooraccommodaties](#)".

"Tijdelijke" atletiekvoorzieningen

Ten behoeve van grote atletiek evenementen wordt steeds meer separaat van de accommodatie, zoals die er al ligt, een extra tijdelijke atletiekvoorziening (elders) aangelegd. Om reden van garantie op veiligheid en voldoen aan het Wedstrijdreglement, dienen deze "extra" atletiekvoorzieningen altijd vooraf geïnspecteerd te worden, volgens de richtlijnen zoals beschreven onder 'nieuwbouw en renovatie' van een (nieuwe) accommodatie. Enkel prestaties die zijn gevestigd op geïnspecteerde en goedgekeurde atletiekvoorzieningen kunnen in aanmerking komen voor recorderkenning.

Niet kunststof (buiten) accommodaties ("D-accommodaties")

Naast het bovengenoemde zijn er ook accommodaties waar specifiek atletiek wordt beoefend, maar waarvan de top laag niet voorzien is van een kunststof welke door de NOC*NSF is goedgekeurd. Tevens bestaan er accommodaties waar een half verharde top laag ligt. Deze accommodaties worden wel voor trainingen, maar niet voor wedstrijden gebruikt. Inspectie op veiligheid is hier alleen van toepassing. Waar op deze accommodaties deel atletiekvoorzieningen zijn die wel voldoen aan de gestelde eisen van genoemde documenten, kunnen deze separaat geïnspecteerd worden op zowel wedstrijdgeschiktheid als veiligheid. Enkel prestaties die zijn gevestigd op geïnspecteerde en goedgekeurde atletiekvoorzieningen kunnen in aanmerking komen voor recorderkenning.

Dispensaties

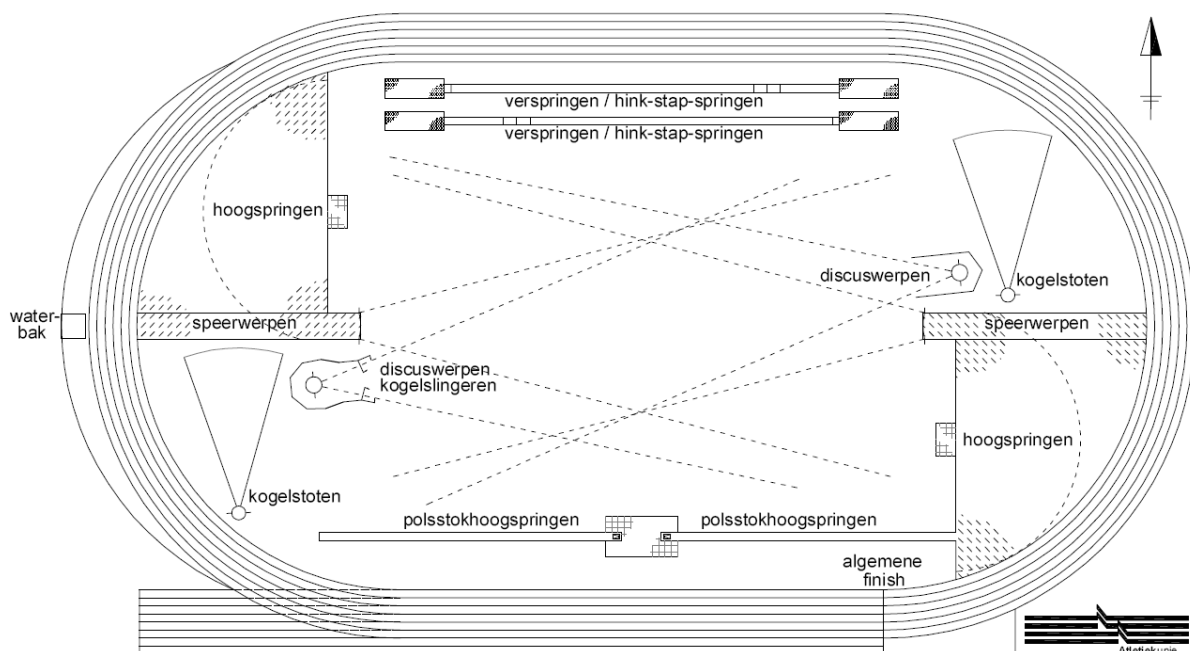
In alle gevallen dienen de accommodaties te voldoen aan wat boven is vermeld in het hoofdstuk "nieuwbouw en renovatie".

Bij hoge uitzondering is het mogelijk een tijdelijke dispensatie te verkrijgen voor een bepaalde (deel) atletiekvoorziening op een accommodatie. Deze dispensatie dient altijd schriftelijk te worden aangevraagd bij de Atletiekunie (accommodatiezaken). Als dispensatie wordt verleend, gebeurt dit altijd schriftelijk en voor een bepaalde tijd.

Standaard lay-out atletiekaccommodatie

Bij nieuwbouw gaat de Atletiekunie uit van de standaard wedstrijd lay-out zoals hieronder weergegeven. Voor evenementen die onder de regelgeving van European Athletics of World Athletics vallen, kunnen afwijkende richtlijnen van kracht zijn, welke zijn opgenomen in de World Athletics Track and Field Manual.

Afwijkingen op de lay-out zijn toegestaan, mits wordt voldaan aan de geldende normen per atletiekvoorziening en de veiligheid is gewaarborgd.

Type kunststof toplaag atletiek accommodaties

Alle voor atletiek 'labgoedgekeurde' en 'erkende en gecertificeerde' sportvloerconstructies zijn te vinden op de [Sportvloerenlijst van NOC*NSF](#).

De momenteel gebruikte toplagen zijn te onderscheiden in 3 soorten:

- Kunststof met coating (ook wel spuitfinish genoemd).
- Sandwich.
- Volkunststof, met een onderverdeling tussen in situ en prefab aangebracht.

De eigenschappen van de toplagen zien er als volgt uit:

Kunststof met coating:

Opbouw:

Een zwarte onderlaag van polyurethaan gebonden SBR (rubbergranulaat).

Een toplaag van een polyurethaan coating, aangebracht in 2 lagen.

Het systeem is een waterdoorlatende constructie.

Levensduur:

Afhankelijk van het gebruik gaat de toplaag ca. 6 jaar mee, waarna een her-coating en belijning noodzakelijk is.

De onderlaag van rubbergranulaat heeft een levensduur van 10 - 20 jaar. Daarna moet de gehele kunststof laag worden vervangen.

Kosten:

De kunststof met coating is het goedkoopste type toplaag bij aanleg, maar door meerdere malen te moeten her-coaten en belijnen vallen de onderhoudskosten aanzienlijk hoger uit dan bij de andere toplagen

De waterdoorlatendheid moet goed in stand worden gehouden, waardoor soms een extra reinigingsbeurt noodzakelijk is.

Door de waterdoorlatendheid is dit systeem bij een deel van de atleten favoriet omdat het geen opspattend water geeft, waardoor de rug van de atleet droger blijft.

Sandwich:

Opbouw:

Een zwarte onderlaag van polyurethaan gebonden SBR (rubbergranulaat).

Een toplaag van gegoten polyurethaan, waarbij in de vloeibare polyurethaan EPDM korrels worden gestrooid. Na het uitharden van de toplaag worden de overtollige korrels verwijderd.

Een sandwich toplaag is een waterdicht systeem.

Levensduur:

Afhankelijk van het gebruik is de levensduur van een sandwichconstructie 10 - 20 jaar.

Daarna moet de gehele kunststof laag worden vervangen.

Kosten:

De sandwich toplaag is duurder in aanleg dan de kunststof met coating, maar door het ontbreken van een retopping goedkoper in onderhoud dan de kunststof met coating.

Doordat nog een aantal van de aangebrachte EPDM korrels in de eerste jaren loslaat zal de eerste herbelijning sneller moeten plaatsvinden dan bij de kunststof met coating.

Volkunststof:

De volkunststof toplaag wordt onder verdeeld in 2 soorten: In situ aangebracht en prefab. In situ kan door meerdere bedrijven worden geleverd. Prefab wordt op dit moment alleen door Mondo geleverd.

Opbouw in situ:

Volkunststof wordt aangebracht in 3 lagen van gegoten polyurethaan, waarbij in de vloeibare polyurethaan EPDM korrels worden gestrooid. In de onderste 2 lagen kan ook SBR worden ingestrooid in plaats van EPDM.

Het systeem is waterdicht, uniform van opbouw en bevat geen poriën.

Levensduur:

Afhankelijk van het gebruik is de levensduur van een volkunststof constructie 15 – 30 jaar.

Daarna moet de gehele kunststof laag worden vervangen.

Kosten:

De volkunststof toplaag is veruit de duurste toplaag in aanleg, maar door de langere levensduur kunnen de kosten over een langere periode worden verdeeld. De meerwaarde van volkunststof komt pas aan het eind van de levensduur.

De onderhoudskosten komen vrijwel overeen met de kosten van een sandwich toplaag.

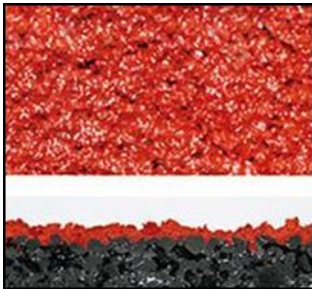
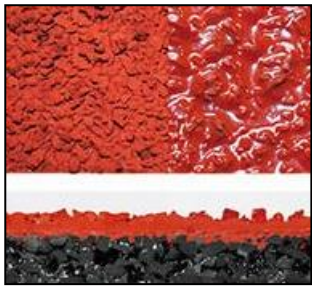

Doordat nog een aantal van de aangebrachte EPDM korrels in de eerste jaren loslaat zal de eerste herbelijning bij het in situ systeem sneller moeten plaatsvinden dan bij de kunststof met coating.

Doordat de toplaag waterdicht is kan, met name op het hoogspringsegment, soms plasvorming plaatsvinden, maar dat is dan minimaal.

Verklaring afkortingen:

EPDM: Ethyleen Propyleen Dieen Monomeer
 SBR: Styrol Butadieen Rubber
 PU: PolyUrethaan

Schematisch weergegeven:

Soort toplaag *)	Kunststof met coating	sandwich	volkunststof
opbouw	Onderlaag van polyurethaan gebonden zwart rubbergranulaat. Toplaag van een polyurethaan coating met toevoeging van fijne EPDM poeder aangebracht in 2 lagen.	Onderlaag van polyurethaan gebonden zwart rubbergranulaat. Toplaag van gegoten polyurethaan, met EPDM korrels gestrooid in de vloeibare polyurethaan.	In 3 lagen aangebracht gegoten polyurethaan, met EPDM (of deels SBR) korrels gestrooid in de vloeibare polyurethaan.
Waterhuishouding	Waterdoorlatend	Waterdicht	Waterdicht
Levensduur	Toplaag 6 jaar Onderlaag 10-20 jaar	Gehele constructie 10-20 jaar	Gehele constructie 15-30 jaar
Voordelen:	Goedkoop bij aanleg Waterdoorlatend, geen plasvorming, geen hinder voor atleten bij regen.	Slijtvast	Slijtvast Gedurende hele levensduur goede eigenschappen. Geen poriën in de onderlagen, dus minder kwetsbaar.
Nadelen:	Onderhoudsintensief, dus duur in onderhoud.	Eerste her-belijning relatief snel noodzakelijk. Plasvorming mogelijk	Duur bij aanleg. Eerste her-belijning bij in situ relatief snel noodzakelijk. Plasvorming mogelijk
			

*) Verwijzing is naar de normen van NOC*NSF ten aanzien van de toplagen

Atletiekunie normen op World Athletics Track and Field Facilities Manual edition 2019

Veiligheid

Artikel 2.2.1.5

Aan de binnenzijde en aan de buitenzijde van de rondbaan dient een obstakelvrije ruimte van 1,00m te zijn. Tot een volgende renovatie wordt een ruimte van minder dan 1,00m gedoogd. Alleen vaste objecten worden eventueel aangemerkt als "obstakels". Verplaatsbare inrichtingsmaterialen horen hier niet toe.

Het oppervlak links naast het gootdeksel aan de binnenkant van de baan mag lager liggen dan de bovenzijde van de gootdeksels, mits situatie over de gehele rondbaan eenduidig is. Dit wordt per accommodatie beoordeeld.

Bij atletiekvoorzieningen voor technische onderdelen wordt een obstakelvrije ruimte aangehouden van (minimaal) 1,00 m.

Hiermee wordt bedoeld dat er 1,00 m vrije ruimte aanwezig dient te zijn:

- Aan beide zijden van de aanloop van speerwerpen
- Aan beide zijden van de aanloop van horizontale springonderdelen
- Aan beide zijden van de sectoren van de werponderdelen
- Rond landingsbakken, landingsmatten, ringen en werpkooien

Na vervanging van een atletiekvoorziening of na renovatie van de accommodatie of deze atletiekvoorziening dient de atletiekvoorziening aan deze norm te voldoen:

Belijning

Artikel 2.2.1.6

(Artikel 160 WR)

Het Atletiekunie belijningsplan is leidend. De geldende versie is beschikbaar op de [website](#) van de Atletiekunie. Aanvullende belijning t.b.v. Athletics Champs, 200 m horden, Masters horden en 4x200 m zijn optioneel.

Sprintbaan

Artikel 2.2.2.1

De sprintbaan heeft een rechte uitloop van ten minste 17,00 m achter de finishlijn.

Steeplechase

Artikel 2.2.4.1

(Artikel 169.6 WR)

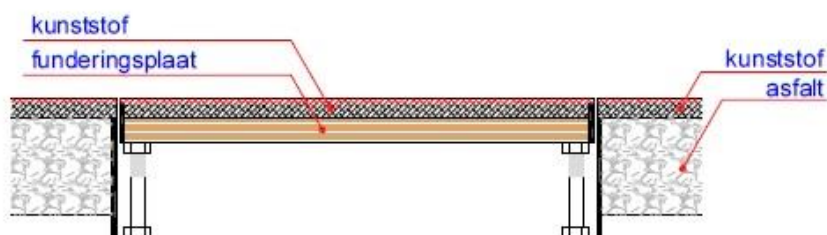
Bij nieuwbouw c.q. renovatie van de rondbaan dient de diepte van het water in de waterbak altijd 0,50 m \pm 0,05 m te zijn (gerekend vanaf het baanoppervlakte) over een lengte van ongeveer 1,20 m.

Inbouwframes horizontale springonderdelen

Artikel 2.3.1.3

Inbouwframes voor blinde balken dienen zodanig te worden geïnstalleerd dat het oppervlak van de kunststof van de aanloop doorloopt over de randen van het frame. Dit geldt voor zowel de voor- als achterzijde van het frame. De balken dienen uitgevoerd te worden zoals in onderstaande schets is weergegeven.

(NB: In het Manual staat dit nu zo vermeld: "The take-off boards and the blanking boards shall not have any exposed metal at the runway surface level")

INBOUWVOORSCHRIFT BLINDBALK:

aluminium rand inbouwframe voor- én achterzijde tot bovenzijde asfalt

aluminium rand blindbalk maximaal 10mm boven funderingsplaat

Verspringen / hinkstapspringen

Artikel 2.3.1.4/2.3.2.3

(Artikel 184.7 WR)

Indicatie zandvulling landingsbak

Gewassen rivierzand, of puur kwartzand zonder organisch materiaal (schelpen) met een korrelgrootte van maximaal 2mm. Zie norm [NOCNSF-M3.m](#).

Hoogspringen

Artikel 2.3.3.4 (zie ook toelichting)

(Artikel 182.10 WR)

Voor de veiligheid van deze atletiekvoorziening is het afschermen van de vlonder onder de landingsmat verplicht, tenzij er sprake is van een geïntegreerde vlonder. Deze bescherming mag maximaal 10 cm boven vlonder uitsteken. Indien de bescherming boven de vlonder uitsteekt, dient deze afgerond te zijn.

Artikel 2.3.3.4

(Artikel 182.10 WR)

De landingsmat en de onderliggende vlonder dienen minimaal tegen de rand van het kunststof van de aanloop te liggen (dus geheel over de opsluitband). Voorkeur verdient dat de landingsmat en vlonder aan de voorzijde minimaal 0,10 m op het kunststof van de aanloop ligt.

Artikel 2.3.3.4

(Artikel 182.10 WR)

Landingsmatten met de maten niet minder dan 5,00 m (lengte) x 3,00 m (breedte) x 0,70 m (hoogte) zijn voor wedstrijden en trainingen toegestaan. Bij vervangen van de landingsmat wordt een landingsmat van tenminste 6,00 m (lengte) x 4,00 m (breedte) x 0,70 m (hoogte) sterk aanbevolen.

Vanaf **2028** dient de hoogte van de landingsmat 0,70 m te zijn. Tot **2028** worden landingsmatten met een hoogte van 0,60 m gedoogd.

Polstokhoogspringen

Artikel 2.3.4.4 (zie ook toelichting)

(Artikel 183.12 WR)

Na vervanging van de landingsmat of na renovatie van de accommodatie of deze atletiekvoorziening dient een landingsmat tenminste aan de volgende afmetingen te voldoen:

6,00 m lang x 6,00 m breed x 0,80 m hoog (advies >0,80 m hoog) met voormatten van tenminste 2,00 m.

Indien de landingsmat is voorzien van gleuven waarin de staanders worden geplaatst en de afstand tussen de binnenzijden van deze gleuven kleiner is dan 6,00 m, dienen de rails van de staanders afgeschermd te worden met daarvoor bestemde kussens.

Artikel 2.3.4.4

(Artikel 183.12 WR)

Vanaf **2024** dient een landingsmat in alle gevallen aan de bovenstaande afmetingen te voldoen.

Artikel 2.3.4.4

(Artikel 183.12 WR)

De zijden van de landingsmat die zich het dichtst bij de insteekbak bevinden, moeten 0,10 m tot 0,15 m van de insteekbak worden geplaatst en moeten er onder een hoek van $\pm 45^\circ$ schuin van weglopen. Het gedeelte van de vlonder aan de achterzijde van de insteekbak dient aan de voorzijde te zijn afgeschermd.

Discuswerpen/kogelslingeren/kogelstoten

Artikel 2.4.1.2/2.4.2.2/2.4.4.2

(Artikel 187.7 WR)

Indien de metalen ring niet wit, maar aluminium- of zinkkleurig is, is dit geen reden voor afkeuring.

Discuswerpen/kogelslingeren

Artikel 2.4.1.3/2.4.2.3

(Artikel 190/192 WR)

Na vervanging van de kooi of na renovatie van de accommodatie of deze atletiekvoorziening dient een kooi altijd te voldoen aan WA-normen.

Artikel 2.4.1.3/2.4.2.3

(Artikel 190/192 WR)

Alternatieve constructies die bestemd zijn voor trainingsdoeleinden en die afwijken van de art. 190.1/192.1 beschreven kooien voor discuswerpen/kogelslingeren, worden alleen toegestaan als deze voldoen aan de minimale veiligheidseisen voor wat betreft de hoogte en de breedte van de netopening en de breedte van de veiligheidssector en ook op andere aspecten veilig zijn. Het ontwerp van een alternatieve constructie dient vooraf goedgekeurd te worden door het bondsbureau van de Atletiekunie en de constructie dient na plaatsing op veiligheid te worden geïnspecteerd. Zonder goedkeuring en inspectie wordt een alternatieve constructie als onveilig aangemerkt.

Artikel 2.4.1.3

(Artikel 190 WR)

Per **2020** is de maatvoering voor de kooi voor discuswerpen aangepast. Vanaf die datum dienen de 3,00 m van de netwerkpanelen, die het dichtste bij de voorkant van de kooi liggen, een hoogte van tenminste 6,00m te hebben.

Vanaf **2032** dient een kooi voor discuswerpen in alle gevallen aan de bovenstaande afmetingen te voldoen.

Artikel 6.3.2.2/6.3.2.3

(Artikel 190/192 WR)

De breedte van de netopening van de kooi dient 6,00 m \pm 0,05 m te zijn en de netopening dient op die breedte aan de boven- en onderkant aan vaste punten gefixeerd te kunnen worden.

De netopening is gepositioneerd op 7,00 m vóór het middelpunt van de ring.

Vanaf **2024** is deze positie in alle gevallen verplicht.

Discuswerpen

Artikel 2.4.1.4 (zie ook toelichting)

Voor alle wedstrijden dient de sectorlengte van 80,00 m aangehouden te worden.

Kogelslingeren

Artikel 2.4.2.4 (zie ook toelichting)

De Atletiekunie accepteert een sectorlengte van 80,00 m. Voor Internationale wedstrijden dient de lengte van 90,00 m aangehouden te worden.

Speerwerpen

Artikel 2.4.3.3

(Artikel 187.9 WR)

Het centreerpunt van de afwerpboog dient op 0,005 m nauwkeurig te worden aangebracht.

Artikel 2.4.3.4 (zie ook toelichting)

De Atletiekunie accepteert een sectorlengte van 90,00 m. Voor Internationale wedstrijden dient de lengte van 100,00 m aangehouden te worden.

Kogelstoten

Artikel 2.4.4.4 (zie ook toelichting)

(Artikel 187.10 WR)

De landingssector kan uit halfverharding bestaan. Indien dit het geval is, dient deze te voldoen aan de norm [NOCNSF-KNBSB2-15.c](#). In afwijking op de in de norm genoemde laagdikte dient deze minimaal 50mm en maximaal 125mm dik te zijn.

Artikel 2.4.4.4

De Atletiekunie accepteert een sectorlengte van 23,00 m. Voor Internationale wedstrijden dient de lengte van 25,00 m aangehouden te worden.

Specificatie (dikte) toplaag

Artikel 3.1.3.3,

Indien de in de tabel opgenomen voorgeschreven dikkere toplaag niet is aangebracht, is dit geen reden voor afkeuring.

Toelichting op Artikel 2.4.1.4, 2.4.2.4, 2.4.3.4, 2.4.4.4 (T&F Manual):

De normen over de sectorlengte die bij discuswerpen, kogelslingeren en speerwerpen zijn vermeld, worden als volgt toegepast:

- De normen gelden bij een nieuwe aanleg van een accommodatie.
- De normen gelden bij een renovatie van een accommodatie waarbij de layout van het terrein binnen de rondbaan geheel of grotendeels wordt aangepast. Hierbij is dispensatie vooraf mogelijk indien uit een ontwerpstudie blijkt dat het onmogelijk is om één of meer van de vereiste sectorlengten te realiseren. (NB: een layout met twee hoogspringvoorzieningen aan één kant gecombineerd met twee kooien is in het algemeen geen reden voor dispensatie.)
- Bij renovatie van een atletiekvoorziening waarvan de ligging effect heeft op de lengte van een sector (het kan dan gaan om de atletiekvoorziening waarbij de betreffende sector hoort én om atletiekvoorzieningen binnen of net buiten deze sector) én bij herbelijning van een speerwerpaanloop, wordt gezocht naar een oplossing waardoor de vereiste sectorlengte gehaald wordt of waardoor in ieder geval een zo lang mogelijke sector wordt gecreëerd. Maatregelen kunnen onder meer zijn: verplaatsing van de kooi naar achter en/of naar de buitenkant, verleggen van de afwerpboog voor speerwerpen naar achter of het leggen van een tweede afwerpboog. Indien de vereiste sectorlengte niet wordt gehaald maar door aanpassingen wel een zo lang mogelijke sector wordt gehaald, wordt deze atletiekvoorziening op dit aspect niet aangemerkt als niet-wedstrijdgeschikt.
- In bestaande situaties waarbij geen renovatie plaatsvindt, wordt de atletiekvoorziening op het aspect van de sectorlengte niet aangemerkt als niet-wedstrijdgeschikt. Uitgezonderd zijn sectoren die zo kort zijn dat bij wedstrijden die in Nederland gebruikelijk zijn, er een aanmerkelijk risico is dat het werpmateriaal buiten de sector terecht komt.

Toelichting op 2.3.3.4 en 2.3.4.4 (T&F Manual):

De hoogte van een landingsmat wordt gemeten inclusief een eventueel aanwezige vlonder (van metaal, hout of ander materiaal) van ten hoogste 0,1 m hoog. Indien de hoogte van de vlonder meer is dan 0,1 m, dient de (totale) hoogte van de landingsmat overeenkomstig meer te zijn.

Bij zogenaamde "geïntegreerde vlonders" is de totale hoogte van de landingsmat maatgevend.

Verlichting rondbaan

Artikel 5.1

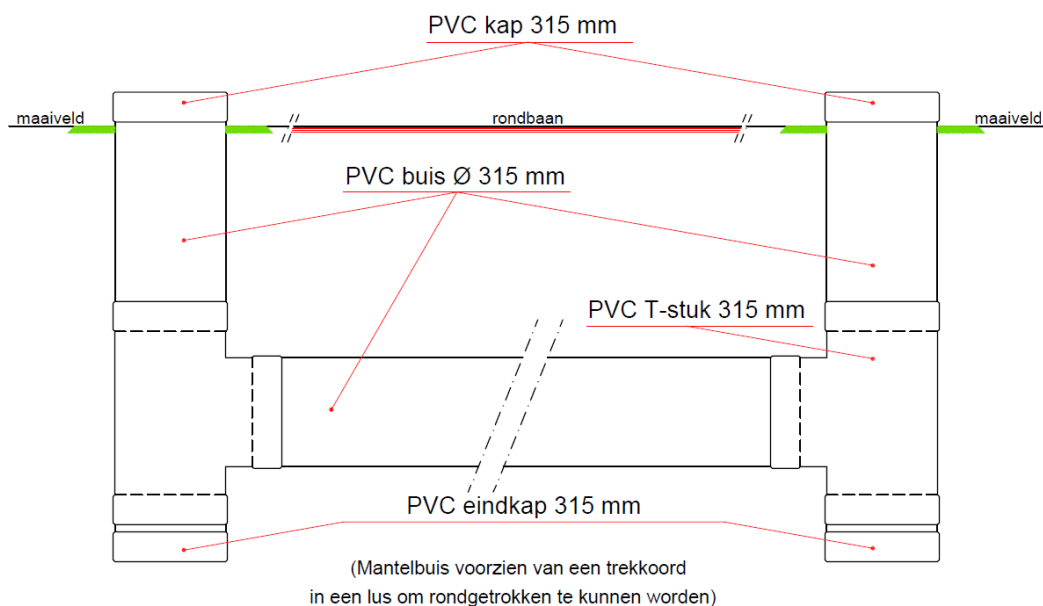
Ten behoeve van een goede verlichting op de atletiek accommodaties bij zowel training als wedstrijden is door NOC*NSF een norm ([NOCNSF-KNAU-VO](#)) opgesteld welke leidend is voor "verlichtingssterkte, gelijkmatigheid, kleurweergave en verblindingswaarde" bij het aanleggen van lichtvoorziening op atletiek accommodaties.

Atletiekunie adviezen op World Athletics Track and Field Facilities Manual edition 2019

Kabelgoten

Geen verwijzing WA

Bij nieuwbouw of renovatie wordt de installatie van één of meerdere kabelgoten (minimaal bij finish) voor de doorgang van onder andere kabels ten behoeve van tijdregistratie systemen, aanbevolen. Om onnodige vervuiling of het vol lopen met grond- dan wel regenwater te voorkomen, wordt onderstaande realisatie aanbevolen.

Veiligheid

Artikel 2.2.1.5

De Atletiekunie adviseert aan de binnenzijde van de rondbaan een obstakel vrije ruimte van 2m. Alleen vaste objecten worden eventueel aangemerkt als "obstakels". Verplaatsbare inrichtingsmaterialen horen hier niet toe.

Belijning

Artikel 2.2.1.6

(Artikel 160 WR)

Hoewel in genoemde artikels geen verdere indicaties staan ten aanzien van de matheid (glanswaarde) en de kleurstelling van de belijning adviseert de Atletiekunie het volgende:

Voor de glanswaarde wordt geadviseerd een matte verf te gebruiken:

"Onder mat verstaan we een glansgraad van maximaal 20% gemeten volgens de 60°/60° geometrie volgens [NEN-EN-ISO 2813](#)"

Voor de diverse kleuren wordt de volgende kleurstelling geadviseerd:

	RAL nummer	RAL naam
Wit	9010	Zuiver Wit
Blauw	5012	Licht Blauw
Groen	6002	Loof Groen
Geel	1023	Verkeers Geel
Zwart	9005	Git Zwart
Rood	3020	Verkeers Rood

Lay-out

Artikel 2.2.1.8

De Atletiekunie accepteert een bochtstraal tussen 35,00 m en 42,00 m. Het advies is een bochtstraal van 36,50 m.

Verspringen

Art. 2.3.1.4

(Artikel 185.5 WR)

De afzetlijn wordt bij voorkeur op 1,00 m vanaf het begin van de landingsbak geplaatst.

Hoogspringen

Artikel 2.3.3.2

Ter bescherming van de atleet wordt een strook kunststof van $\pm 0,20$ m achter de witte lijn aanbevolen

Artikel 2.3.3.4

Voor een landingsmat bij hoogspringen die louter voor pupillen wordt gebruikt, worden de afmetingen: 5,00 m (lengte) x 3,00 m (breedte) x 0,50 m (hoogte) toegestaan.

Voor overige wedstrijden wordt een landingsmat van tenminste 6,00 m (lengte) x 4,00 m (breedte) x 0,70 m (hoogte) aanbevolen.

Vanaf **2028** is een hoogte van 0,70 m verplicht bij gebruik anders dan voor pupillen (zie onder normen).

Discuswerpen/kogelslingeren/kogelstoten

Artikel 2.4.1.1/2.4.2.1/2.4.4.1

Ter bescherming van het werpmateriaal en ter bescherming van de netten bij het maaien van natuurgras, wordt aanbevolen het oppervlak rondom de ringen van kunstgras te voorzien. Klinkers of ander betonachtig materiaal wordt afgeraden.

Speerwerpen

Artikel 2.4.3.2

Ter bescherming van de atleet wordt een strook kunststof van $\pm 0,50$ m achter de afwerpboog aanbevolen.

Artikel 2.4.3.2.

(Artikel 187.9 WR)

De lengte van de aanloop is bij voorkeur ten minste 33,50 m.

Bijgebouwen

Onder bijgebouwen worden alle bouwkundige voorzieningen verstaan, die binnen een atletiekaccommodatie kunnen worden gerealiseerd.

Een verenigingsgebouw is onlosmakelijk verbonden aan een atletiekaccommodatie en kan diverse activiteiten herbergen. Een verenigingsgebouw vervult in principe drie functies:

Sporttechnische functie

Het gebouw dient die voorzieningen te bieden, die primair voor het organiseren van en deelnemen aan wedstrijden op de diverse niveaus en trainingen noodzakelijk zijn (wedstrijdsecretariaat, juryruimte, kleed- en doucheruimten, medische ruimte, krachtruimte, bergingen sportmateriaal, etc.)

Sociale functie

Het gebouw dient voorzieningen te bieden, die benodigd zijn voor het bijeenkomen van leden, bezoekers en toeschouwers (horecaruimte, centrale toiletten, tribunes, etc.). De voorzieningen dienen hierbij tevens goed toegankelijk en bruikbaar te zijn voor mindervalide atleten, bezoekers en toeschouwers.

Bestuurlijke functie

Het gebouw dient voorzieningen te bieden, die benodigd zijn voor bijeenkomsten van het bestuur en van waaruit de accommodatie beheerd kan worden.

Een verenigingsgebouw dient zodanig te zijn opgezet dat het invulling kan geven aan de drie bovengenoemde functies.

De aan- dan wel afwezigheid van de in onderstaande overzicht opgenomen voorzieningen, zijn niet bepalend voor goed- of afkeuring. De aan- of afwezigheid van bijgebouwen kan wel een rol spelen in de toewijzing van een (nationaal) evenement. Genoemde voorzieningen en aanvullende details, sluiten aan bij de standaard lay-out atletiekaccommodatie zoals opgenomen in dit supplement. Voor Nederlandse Kampioenschappen, nationale evenementen en evenementen die onder de regelgeving van European Athletics of WA vallen, kunnen afwijkende richtlijnen (bijvoorbeeld de aanwezigheid van een dopingcontrole ruimte, VIP ruimte, een media- en persruimte en tribunecapaciteit) van kracht zijn. Details kunnen worden opgevraagd bij de Atletiekunie.

Voorzieningen (adviezen)	Richtlijn
• Kleed- wasruimten (met toilet)	4 stuks van 30 m ²
• Wedstrijdsecretariaat	20 m ²
• Microfonistenruimte	10 m ²
• Juryruimte	20 m ²
• Krachtruimte	100 m ²
• Medische ruimte	20 m ²
• Entree, kantine, keuken, berging, Wc's	
• Vergaderruimte	30 m ²
• Materiaalberging	70 m ²
• (Overdekte) tribune	200-1000 toeschouwers

Richtlijnen voor de bouw en inrichting zijn van zeer (plaatselijke) factoren afhankelijk. Onder andere de grootte van de vereniging, samenstelling van het ledenbestand, gebruik van de accommodatie door derden (scholen) en ambitieniveau van de vereniging kunnen een rol spelen. Daarnaast is wet- en regelgeving (Bouwbesluit) van kracht.

Teneinde zo efficiënt mogelijk met de beschikbare ruimte om te gaan, kan het wenselijk zijn voor de organisatie van incidentele evenementen voorzieningen in één ruimte onder te brengen. Twee veel voorkomende combinaties zijn een combinatie van de EHBO- met de massageruimte en de krachtruimte met de callroom. Meer combinaties zijn denkbaar. Het wegen en meten van materialen kan eventueel in één van de berguimten worden ondergebracht. Ook kan het invalidentoilet worden gecombineerd met een van de damestoiletten. Tevens kan de dopingcontrole ondergebracht worden

in één van de kleedruimtes en kan de vergaderruimte gebruikt worden als VIP ruimte. Bij de normale wedstrijden kan de vergaderruimte gebruikt worden als jurykamer.

In situaties waarbij incidenteel extra voorzieningen benodigd zijn, kan worden overwogen deze op tijdelijke basis in te huren. Denk hierbij aan tenten, porto cabins, mobiele toiletten.

Richtlijnen per ruimte

Situering gebouw

Vanuit bouwtechnisch en prijstechnisch opzicht verdient het de voorkeur alle gewenste voorzieningen onder te brengen in één gebouw. Aangezien het voor een aantal voorzieningen noodzakelijk is deze nabij de finishlijn onder te brengen (wedstrijdsecretariaat, elektronische tijdwaarneming, microfonistenruimte), dient het gebouw in dat geval in zijn geheel nabij die finishlijn gelegen te worden.

Indeling gebouw

Entree

Deze ruimte dient een oppervlakte van afdoende grootte te hebben (nader te bepalen door de architect in overleg met de opdrachtgever). De entree wordt rechtstreeks via het toegangsportaal betreden en biedt rechtstreeks toegang tot de horecaruimte. In de entree is een toegang tot de centrale toiletten gelegen.

Ontmoetingsruimte (kantine)

Uitgaande van ca. 400 leden kan voor het oppervlak van de ontmoetings- en uitgifteruimte (bar) uitgegaan worden van ongeveer 150 m². De ontmoetingsruimte wordt bij voorkeur rechtstreeks via het toegangsportaal betreden, maar kan vanaf daar via een trap ook op een verdieping worden gesitueerd. Het is wenselijk dat er vanuit de ontmoetingsruimte direct zicht is op de atletiekbaan en eventuele activiteiten buiten.

De uitgifteruimte kan bijvoorbeeld bestaan uit een barvoorziening met een totale lengte van 5 meter. Het verdient aanbeveling deze barvoorziening zodanig te maken dat een scheiding te maken is tussen drankverkoop en verkoop van snoepgoed en andere etenswaren. De barvoorziening mag geen obstakel vormen in de looproute. Er dient voldoende ruimte achter de bar te zijn (± 1.60 meter) en voldoende passeerruimte vóór de bar.

De ontmoetingsruimte met bijbehorende ruimten dienen verder te voldoen aan landelijke en plaatselijke wet- en regelgeving met betrekking tot onder andere brandpreventie, de Drank- en Horecawet, milieuregels en de NOC*NSF Hygiënecode en de Hygiënecode HACCP (levensmiddelen).

Keuken

Voor een gemiddelde keuken kan worden uitgegaan van een oppervlakte van ongeveer 15m². Afhankelijk van het voorzieningenniveau dat de vereniging wil bieden, kan worden uitgegaan van een groter of kleiner vloeroppervlak. De keuken dient een directe relatie te hebben met de barvoorziening, fustruimte, horecamagazijn en containerruimte. De inrichting van de keuken hangt eveneens af van het gewenste voorzieningenniveau.

Magazijn annex fustruimte

Ook voor het magazijn annex fustruimte kan worden uitgegaan van een oppervlak van ongeveer 15 m² (wederom is een afwijking mogelijk, afhankelijk van wensen en behoeften van de vereniging of opdrachtgever). Deze ruimte dient in de nabijheid te worden gesitueerd van de keuken en kan het best worden gesitueerd op de begane grond. Vanuit het magazijn dient een directe verbinding met buiten te zijn door middel van een dubbele deur die goed bereikbaar is voor vrachtverkeer. Dit in verband met een gemakkelijke aanvoer van goederen en voorraad.

Indien de horecaruimte en/of de keuken op een verdieping is gesitueerd, wordt de realisatie van een goederenlift aanbevolen.

Voor wat betreft de inrichting van het magazijn kan uitgegaan worden van een uitstortgootsteen met koud water en voldoende planken (bijvoorbeeld 30 meter) op plankdragers of stellingkasten.

Garderobe annex tassenberging

Uitgaande van wederom 400 leden verdient het aanbeveling om in de ontmoetingsruimte een garderobevoorziening en tassenberging op te nemen met voldoende capaciteit voor 50 jassen en ca. 100 tassen. In verband met toezicht kan overwogen worden om deze ruimte juist niet direct vanaf de toegang toegankelijk te maken.

Centrale toiletgroep

Het is noodzakelijk om voor bezoekers en sporters voldoende toiletruimten op te nemen. De centrale toiletgroep kan het best zodanig worden gesitueerd, dat deze direct vanuit de entreeruimte toegankelijk is. De toiletten zijn dan bruikbaar zowel voor bezoekers van de horecaruimte, als voor sporters en bezoekers. Voor sporters dienen ook in de kleedruimten toiletten te worden opgenomen. Uitgaande van een vereniging van 400 leden met een wedstrijdaccommodatie kan uitgegaan worden van minimaal:

- een privaat met voorportaal met twee herentoiletten en twee urinoirs;
- een privaat met voorportaal met vier damestoiletten.

Het Bouwbesluit vereist verder een minimum aantal invalidentoiletten. Aanbevolen wordt om hiervoor één van de damestoiletten als zodanig uit te rusten (denk aan de afwijkende maatvoering en de vereiste inrichting zoals beugels, alarmering, verhoogde toiletpot, wastafel, etc.)

Wedstrijdsecretariaat

Voor de meeste verenigingsaccommodaties is een ruimte van 20m² afdoende (minimale diepte van de ruimte 3 meter). Naarmate er grotere en belangrijkere wedstrijden worden gehouden, dient de ruimte in grootte overeenkomstig te worden aangepast. Het wedstrijdsecretariaat is bij voorkeur gelegen nabij de algemene finish.

Voor het wedstrijdsecretariaat is het - gezien de lange duur van wedstrijden - wenselijk om (in de nabijheid) te kunnen beschikken over een ruimte, die voorzien is van toiletten met handenwasgelegenheid. Voor wat betreft de inrichting dient te worden uitgegaan van de volgende voorzieningen:

- een afsluitbare kast ten behoeve van documentatie, administratie e.d.;
- een tafel met zes stoelen;
- een telefoon- en internetaansluiting;
- voldoende wandcontactdozen op verschillende groepen ten behoeve van computers (minimaal 2 stuks), printer en kopieerapparaat;
- ruim werkblad ten behoeve van opstelling bovengenoemde apparatuur.

Microfonistenruimte

De microfonistenruimte dient in directe nabijheid het wedstrijdsecretariaat en de finish te worden gesitueerd. Deze voorziening is het liefst hoog gelegen ten behoeve van een vrij en onbelemmerd overzicht over de gehele accommodatie. Het wedstrijdsecretariaat en de microfonistenruimte kunnen ook goed gecombineerd worden door bijvoorbeeld de microfonistenruimte boven het wedstrijdsecretariaat te plaatsen. Soms wordt de microfonistenruimte en het wedstrijdsecretariaat gecombineerd tot één ruimte van ca. 30 m², waarbij aandacht voor omgevingslawaai en werkruimte in de ruimte onontbeerlijk is.

Voor wat betreft de inrichting dient van het volgende te worden uitgegaan:

- een tafel met stoel;
- een telefoonaansluiting in de nabijheid (kan de telefoon in het wedstrijdsecretariaat zijn);
- een microfoonaansluiting;
- afsluitbare kast ten behoeve van de geluidsinstallatie en toebehoren.

Kleed- en wasruimten

Voor een wedstrijdaccommodatie dienen minimaal vier kleed-/wasruimten voor de atleten te worden opgenomen (twee voor dames en twee voor heren). Indien er voornamelijk regionale wedstrijden worden gehouden of bij een accommodatie met alleen trainingsvoorzieningen, dan kan afhankelijk van de intensiteit van gebruik worden uitgegaan van minimaal twee kleed- wasruimten.

Het vloeroppervlak van één kleed- wasruimte dient minimaal 30m² te bedragen, waarbij voor het vloeroppervlak van het douchegebied dient te worden uitgegaan van minimaal 10m². In het douchegebied dienen minimaal zes douchekoppen te worden opgenomen.

Voor de afwerking en inrichting kan het volgende worden aangehouden:

- een directe relatie tussen het kleed- en douchegebied met een goede scheiding (dorpel of roestvrij stalen goot) om wateroverlast in de kleedruimte te voorkomen;
- minimale breedte van de kleedruimte van 3 meter en minimale hoogte van 2,40 meter;
- per persoon minimaal 600mm banklengte (totaal ca. 9,00 meter) en twee kledinghaken;
- een toilet dat via een droog vloergebied bereikbaar is vanuit de kleedruimte;
- twee wastafels met spiegel, bereikbaar via een droog vloergebied. De wand achter de wastafels voorzien van tegelwerk;
- de vloer in de kleedruimte voorzien van een stroef en gemakkelijk te reinigen materiaal en antisliptegels in de doucheruimte;
- de kleedruimte voorzien van minimaal één schrobput (of een roestvrij stalen goot tussen het kleed- en douchegebied) en de doucheruimte voorzien van voldoende afvoerputjes;
- de wanden in de kleedruimte uitvoeren in gemakkelijk te reinigen materiaal;
- de wanden in de wasruimten voorzien van tegelwerk tot aan het plafond;
- vandaal- en vochtbestendige plafonds toepassen;
- kozijnen vrij houden van de vloer en massieve en stompe deuren toepassen, voorzien van een kunststof coating;
- de verwarmingscapaciteit afstemmen op een ruimtetemperatuur van 20°C;
- vandaal- en vochtbestendige verlichtingsarmaturen installeren;
- voorzien van een mechanisch ventilatiesysteem met een minimale capaciteit van zes maal de ruimtinhoud per uur in de kleedruimte en tien maal in de doucheruimte. Luchtsnelheden ten gevolge van de ventilatie mogen niet meer bedragen dan 0,2 m/s.

Kleedruimten dienen bij voorkeur ook van buitenaf toegankelijk en direct visueel waarneembaar te zijn vanaf de atletiekbaan. Directe inkijk van buitenaf moet vermeden worden. Ten behoeve van het gebruik door mindervalide sporters dienen minimaal één en bij voorkeur twee kleed-/wasruimten te worden uitgevoerd. Dit houdt in dat er een mindervalidentoilet (afmetingen 2,20 x 2,20 meter) aanwezig dient te zijn en dat er ook in de doucheruimte voorzieningen worden opgenomen (zitdouche met flexibele douchekop).

Vergaderkamer c.q. bestuurskamer en jurykamer

De beschikking over een bestuurskamer draagt bij aan het goed functioneren van een vereniging, terwijl in bepaalde gevallen deze ruimte als ontvangstkamer (VIP ruimte) gebruikt kan worden.

Verder wordt de beschikbaarheid van een juryruimte aanbevolen. Deze jurykamer dient in de nabijheid te kunnen beschikken over een toilet en een handenwasgelegenheid.

De vergaderkamer kan desgewenst (tijdelijk) worden ingericht als jurykamer. Voor verenigingen met ambities en een focus op de organisatie van (nationale) wedstrijden, wordt de realisatie een aparte jurykamer aanbevolen.

De afmeting van de vergader- bestuurs- jurykamer dient minimaal 20m² te bedragen (minimale breedte 4 meter) en dient bij voorkeur in de nabijheid van een toiletgroep en voor de bediening nabij de horecaruimte en de keuken te zijn gesitueerd. Indien mogelijk kan men deze ruimte zodanig situeren in het gebouw, dat vanuit de ruimte zicht is op de atletiekbaan.

Krachtruimte en callroom

Krachtraining is in de atletiek een onmisbaar onderdeel van de training geworden en de aanwezigheid van een krachthok in een verenigingsgebouw spreekt dan ook voor zich. In verband met de juiste uitvoering van oefeningen dient één lange ononderbroken zijwand te worden voorzien van een spiegelwand, vanaf 0,50 meter boven de vloer tot ca. 2,20 meter hoogte. De inrichting met trainingstoestellen dient uiteraard naar wens van de opdrachtgever c.q. vereniging te worden bepaald. Het krachthok kan ook gebruikt worden voor de warming-up bij wedstrijden of als callroom.

Het is in verband met de warming-up van de atleten belangrijk dat de callroom in de nabijheid van de (indien aanwezig) warming-up faciliteit is gelegen.

Een krachthonk met een afmeting van ongeveer 100 m² is geschikt om tevens te fungeren als callroom, waarbij de in een krachthonk aanwezige apparatuur een hulpmiddel kan zijn bij de warming-up. In verband met het gebruik als callroom dient het krachthonk dan nabij de wedstrijd baan gesitueerd te worden. Om te voorkomen dat er door een te hoge temperatuur, in combinatie met door de atleten geproduceerde warmte en transpiratievocht, een bedompte en benauwde ruimte ontstaat, dient de ruimte goed te worden geventileerd door middel van mechanische ventilatie. Voor de capaciteit van deze installatie dient te worden uitgegaan van een minimum van één à twee maal de ruimteinhoud per uur in de winterperiode en minimaal drie maal de ruimte-inhoud per uur in de zomerperiode.

Medische ruimte

Voor de behandeling van atleten en voor gebruik van medici en EHBO bij wedstrijden, is het realiseren van (para-) medische voorzieningen noodzakelijk. De medische ruimte kan in incidentele gevallen dienen als ruimte voor dopingcontrole.

De medische ruimte dient zeer goed bereikbaar en toegankelijk te zijn. Er dient een toegang te zijn met een directe relatie tot de atletiekbaan. Daarnaast dient de ruimte dusdanig gelegen te zijn dat een ambulance tot vlak voor de deur gereden kan worden. De toegangsdeur dient voldoende breed te zijn, zodat personen eenvoudig per brancard naar binnen of naar buiten gebracht kunnen worden. Voor de medische ruimte dient te worden uitgegaan van een vloeroppervlak van minimaal 20m². Er dient voldoende daglicht naar binnen te vallen, zonder dat er een mogelijkheid tot inkijk mogelijk is. Tevens dient een goede verlichting aangebracht te zijn. De ruimte dient goed geventileerd te worden, bij voorkeur door middel van mechanische ventilatie met een capaciteit van minimaal eenmaal de ruimte-inhoud per uur.

De ruimte dient voorzien te zijn van een telefoonaansluiting en meerdere gearde stopcontacten voor de aansluiting van medische apparatuur en eventueel een koelkast (verplicht indien de ruimte wordt gebruikt voor dopingcontrole). In verband met de benodigde handhygiëne en wondverzorging dient een wastafel met koud en warm stromend water aangebracht te worden en een voetenbak die tot kniehoogte kan worden gevuld zodat eventueel een onderbeen of enkelwond schoongemaakt en/of gekoeld kan worden. De vloer dient te worden voorzien van gemakkelijk te reinigen vloerafwerking (bijv. linoleum).

In de medische ruimte dient het volgende meubilair geplaatst te worden:

- telefoon;
- massagetafel met een opklapbaar hoofdeinde;
- bureau met schrijfgelegenheid;
- stoelen;
- kapstok of kledinghaken aan de muur;
- pedaalemmer;
- (afsluitbare) EHBO-kast of -kist;
- brancard met deken;
- Koelkast

Dopingcontrole ruimte

In principe kunnen alle atleten van de Atletiekunie voor een (out-of-competition) dopingcontrole worden aangewezen. In de praktijk wordt bij het uitvoeren van deze dopingcontrole het accent gelegd op de finalisten op de Nederlandse kampioenschappen voor senioren. De uitvoering van de (out-of-competition) controles is in handen van de Dopingautoriteit. Concreet betekent dit dat alle organisatoren van kampioenschappen er rekening mee moeten houden dat er dopingcontrole kan plaatsvinden. Dit betekent dat ook alle voorzieningen getroffen moeten worden om een dopingcontrole volgens de regels te laten plaatsvinden.

Het meest voor de hand liggend is om voor de uitvoer van deze dopingcontroles gebruik te maken van een kleedkamer of een medische ruimte, mits deze voldoet aan de additionele normen die hieronder worden weergegeven.

Wachtruimte

Er dient een wachtruimte met een vloeroppervlak van ca. 20m² aanwezig te zijn voor de atleten die voor een dopingcontrole zijn aangewezen. In deze ruimte dient bij voorkeur een aansluiting voor een TV aanwezig te zijn. In de wachtruimte dienen voor de wachtende atleten met hun begeleiders voldoende stoelen geplaatst te kunnen worden.

Werkruimte

De eigenlijke werkruimte dient een vloeroppervlak van minimaal 12 m² te hebben. Er dienen minimaal één tafel en twee stoelen aanwezig te zijn voor de atleet en zijn begeleider alsmede voor de dopingcontrole officials. Bij meerdaagse wedstrijden zal er in deze ruimte tevens een afsluitbare koelkast aanwezig dienen te zijn.

Toiletruimte

In directe relatie met de werkruimte dient een toiletruimte te worden opgenomen met een toilet en een wastafel met warm en koud water. Deze toiletruimte is noodzakelijk om het nemen van urinemonsters gecontroleerd mogelijk te maken.

Materiaalruimte

Voor het beoefenen van de atletieksport is veel wedstrijd- en trainingsmateriaal noodzakelijk. Voor het atletiekgedeelte dient een bergruimte van 60 m² voor het wedstrijdmaterial en een bergruimte van 10m² voor het klein trainingsmateriaal e.d. te worden opgenomen. Deze ruimten kunnen eventueel worden gecombineerd, waarbij rekening dient te worden gehouden met een goede scheiding en looppaden. In verband met de gewenste scheiding tussen wedstrijd- en trainingsmateriaal wordt een gecombineerde ruimte echter niet geadviseerd. De toegangsdeuren dienen zodanig in een lange wand geprojecteerd te worden, dat ook het volumineuze materiaal (springkussens, polsstokken, polsstokhoogstandaards, hordenkarren, enz.) gemakkelijk naar binnen kan worden gebracht. Naast een brede toegangsdeur (bij voorkeur een kanteldeur of horizontale segmentdeur) is het aanbrengen van een smalle (enkele) deur te overwegen.

De materiaalruimte dient tevens als werkruimte (werkbank, gereedschap) voor herstel van klein materiaal en als weeg- en meetruimte. In beide gevallen is voldoende werkruimte noodzakelijk.

Facilitaire voorzieningen

Werkkast schoonmaak

Voor het opbergen van schoonmaakmateriaal dient een werkkast te worden opgenomen met een oppervlakte van minimaal 2,5 m² (ca. 1,20 x 2,00 meter). De berging voor het schoonmaakmateriaal dient op een logische plaats binnen de accommodatie te worden gesitueerd en dient voorzien te zijn van een uitstortgootsteen met warm en koud water en voldoende lengte plankdragers.

Kalkhok

Indien bij wedstrijden voor het uitzetten van sectoren kalk wordt gebruikt, wordt de realisatie van een apart kalkhok geadviseerd. Een bescheiden afmeting volstaat (ca. 1,5 m²). Het kalkhok dient van buitenaf bereikbaar te zijn, zoveel mogelijk buiten de meest gebruikte loopwegen in of om de accommodatie.

Installatieruimte

In de accommodatie dient een installatieruimte met een oppervlakte van ongeveer 8m² te worden opgenomen. Deze ruimte dient in de nabijheid te worden gesitueerd van de doucheruimten in de accommodatie om de leidingen zo kort mogelijk te houden. De installatieruimte dient een directe toegang naar buiten te hebben door middel van een dubbele deur voor de aan- en afvoer van technische installaties en installatieonderdelen. De verwarmingsinstallatie, ventilatie-installatie en warmwater installatie dienen in deze ruimte ondergebracht te worden. Gekozen dient te worden voor energiezuinige installaties, een en ander in overleg met de opdrachtgever en adviseurs.

Ten behoeve van evenementen (bijvoorbeeld schoolsportdagen) en het vullen van de waterbak voor de steeplechase wordt aanbevolen een buitenkraan met slangwartel aan te brengen.

Containerruimte

De containerruimte is een ruimte voor het opslaan van één of meer vuil-, glas- en papiercontainers. De oppervlakte dient tenminste 8 m² te bedragen. Deze ruimte dient een relatie te hebben met buiten en goed bereikbaar te zijn voor vrachtverkeer. De ruimte dient gelegen te zijn in de nabijheid van de horecaruimte en keuken.

Nuts/meterkast

De meterkast dient te voldoen aan alle daartoe geldende wettelijke eisen en richtlijnen van de nutsbedrijven en dient van buitenaf bereikbaar te zijn. De schakelkast dient vanaf een centrale plaats toegankelijk te zijn. Een en ander in nadere afstemming met de installateur.

Overzicht toeleveranciers (atletiek)materialen (inrichting en klein materiaal)

[Tamminga Sports](#) (Atletiekunie Supplier)

[W&H Sports](#)

[AmoSport](#)

[Mondo](#)

[Sport '81](#)

[Mare Didackt Recreatieve sportmaterialen](#)

[Nordic Sport](#)

[DIMA Sport](#)

(NB : overzicht is niet compleet en geeft een indicatie van mogelijke leveranciers)

Documentatie

De laatste status van een atletiekaccommodatie en een samenvatting van het meest recente inspectierapport wordt gepubliceerd op de [website](#) van de Atletiekunie.

Alle onderliggende documentatie en andere relevante informatie zijn beschikbaar op de [website](#) van de Atletiekunie.

- [World Athletics Track and Field Facilities Manual 2019 edition \(chapter 1 - 3\)](#)
- [IAAF Track and Field Facilities Manual 2008 edition \(chapter 4 - 8\)](#)
- Supplement op "World Athletics Track and Field Facilities Manual 2019"
- Atletiekunie Belijningsplan 2021
- Normblad voor de sporttechnische normen van atletiekaccommodaties: [NOC*NSF-KNAU2-15](#)
- Normblad voor de verlichting op atletiekaccommodaties: [NOC*NSF-KNAU-VO](#)

Het meest recente Wedstrijdreglement van de Atletiekunie is [hier](#) beschikbaar.

Zaken met betrekking tot sporttechnische normen en procedures m.b.t. sportaccommodaties van NOC*NSF zijn te vinden op de [website](#) van NOC*NSF.

[NOC*NSF Handboek Sportaccommodaties](#)